

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena Novin na celo leto je: doma na skupni naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko 100 D. Cena Marijinoga Lista na celo leto je: doma 10 D., v Ameriko 50 Din. Novine prihajajo vsaki teden, M. List vsaki mesec. Naročniki M. Lista i Amerikanci dobijo kalendar brezplačno, naročniki Novin pa za polovično ceno. Rokopisi se ne dajo nazaj. Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali upravništvo Novin v Črensovcu, Prekm.

„Vredništvo i upravništvo Novin je v Črensovcih, Prekmurje“.

Vrednik: Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Oglasi, (inzerati) se tudi sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok en dinar, za večkrat popust. Cena malih oglasov je do dvajset reči 5 Din, više od vsake reči pol dinara. Med tekstom je cena oglasov cm² dva dinara v „Poslanom“ tri dinare. Ki naroči 1/4, 1/2 ali celo stran, dobi 25% popusta za edno objavo, za večkratno več. Takso za vse oglase plača upravništvo „NOVIN“.

Posojilnicam (hitelszövetkezet) ki so mele centralo v Budapešti.

V Prekmurji je 14 posojilnic, ki so bile prle članice (kotrig) zveze v Budapešti. Te posojilnice majo še vedno v Budapešti naložene penoze, deponirane akcije ino obligacije vojnoga posojila (hadikölcsön). Te posojilnice od 1. 1918. več nemajo zveze s svojom centralov, ne sestavljajo rač. zaključkov, ar ne vejo, koliko je stanje naloženih penoz, primorane so bile popolnoma ustaviti svoje poslovanje (delo). Od šterimao je Prekmurje definitivno priklopljeno Jugoslaviji ino določene meje, ne misliti več na kakšb zvezo s centralov v Budapešti, osobito zavolo različnih penoznih razmer. Tabela je misliti na to, kak se pride do obračuna s centralov v Budapešti, kak se ugotovi stanje omenjenih posojilnic i kak se doseže, da začnejo omenjene posojilnice poslovati.

Poslanci Jugoslav. kluba, osobito poslanec za Prekmurje g. J. Klekl so se mnogo bavili s tem vprašanjem ino posrečilo se je doseči, da se je ustanovila v Beogradu za vse članice (kotrige) budapeštanske centrale v Prekmurji, Medžimurji, Hrvatski i Slavoniji pa Vojvodini nova centrala pod imenom „Središnja Zemaljska Pozajmionica“, štera je dobila lepo podporo od države. Za zadruga v Prekmurji, Medžimurji ino Hrvatskoj je ustanovljena filijale v Zagrebi.

Kaj je namen te nove centrale? Glavni namen je, da doseže ugoden obračun s centralov v Budapešti, ka bi ležej doseži, ako se vršijo pogajanja v imeni vseh v našoj državi se nahajajočih bivših članic budapeštanske centrale, nadaljnji namen je pregled vseh posojilnic ino navodil, kak pali začeti, s poslovanjom. Centrala bo tudi podeljavala kredite (posojila), da omogoči poslovanje zadrugam, štere so brez zadostnih penoznih sredstev.

Kaj naj učinijo posojilnice? Taki naj prepovejo zborovanje vseh članov (kotrig) posojilnice, na šterom naj sklenejo, da pristopijo k novoj centrali „Središnja Zemaljska Pozajmionica v Beogradu“ pa pismeni sklep, pravilno podpisan, kak to določajo pravila, pošlejo omenjeni centrali ali pa na naslov: g. J. Klekl, narodni poslanec Beograd, Narodna skupščina, Jugosl. klub. Prijavi priložite prepis zadnje bilance ino prepis imenika članov. Zborovanje naj pozove zadnji načelnik posojilnice, ali če je te spadno ali umrlo, njegov namestnik, odnosno po letih najstarejši odbornik posojilnice.

Potrebno je, da se včasik vzdignejo vse stare posojilnice i sklenejo pristop k imenuvanjoj novoj centrali, ar se ide za 4 milijone kron, če ne še več penoz, šteroga je ljudstvo v Prekmurji pred svetovnov vojskov prihranilo ino vložilo v posojilnice. Te poziv vala posojilnicam v Sotini, Gornjoj Lendavi, Sv. Jiriji, Bodoncih, Strükovcih, Pertoči, Kúpsincih, Tišini, Martjancih, Kramarovcih, Pucincih Murskoj Soboti, Prosenjakovcih ino Koprivniku; naj ne bo brez odziva!

V. Pušenjak, nar. poslanec

(Gospodi nar. poslanci V. Pušenjaki srčna hvala za prizadevanje! Oprosim g. duhovnike kat. i evang. naj svojim farnikom te poziv raztolmačijo i potrebne podatke k podpisanomu priporočeno pošljejo. — Klekl Jožef, nar. poslanec, Beograd, skupščina, Jug. klub.)

Odkup zemlje v Slov. Krajini.

Agrarni interesenti Dolnjega Prekmurja so se pismeno obrnoli na podpisanoga, iz gornjega Prekmurja pa z rečmi i me oprosili, odnosno so oprosili ministra za agrarno reformo

v svojoj vlogi, naj njim določi nizko ceno za odkup veleposesniške zemlje i naj njim da dugše vreme za izplačilo duga i druge reči ti čeče se agrarno reformo. Prošnjo sem vložo na ministerstvu 27. oktobra. Zavedla se je 28. okt. pod brojom 47717. Kda na to prošnja i na moje pitanje naslovljeno na ministra za agrarno reformo dobim odgovor, ga objavim v Novinah. Tečas pa dovolite, da napišem tu, ka se mi je povedalo na ministerstvu za agrarno reformo.

1. Referent za slovenske stvari na ministerstvu, inspektor g. Dr. Tašner pride v kratkom v Soboto i D. Lendavo. Njegov prihod Vam že naznani oblast, te ki ma kakšo pritožbo zavolo zemlje, naj se javi pri njih. To prvo, ka naznanim iz ministerstva. Nadale mi je dalo sledeča pojasnila.

2. Nišče ne zgubi zemlje, čeravno je zdaj ne kúpi.

3. Plačat zemljo ma vsaki čas tečas, dokač se ne prinese agrarni zakon. Od toga zakona ešče niti edna seia ne razpravljala, niti v odbori i pred parlament ešče ne je spravljeno. Mogoče še več let mine prle, kak pride ta zakon pred parlament. Tečas je čas za plačivanje kúpljene veleposesniške zemlje.

3. Cena ne je določena, za kakšo se mora pogoditi agrarni interesent i veleposesnik; a ministerstvo previsike cene ne odobri. Pogodbe med veleposesnikom i agrarnim interesentom sklenjene najmre mora odobriti ministerstvo za agrarno reformo. — Ki misli, da je predrago kúpo, ma pravico, da se pritoži na ministerstvo i zahteva znižanje cene.

5. Posojilo brez interesa iz kolonijalnoga fonda se v prvoi vrsti, da naseljencom v Južnoj Srbiji. Da se da tudi našim ljudem, ne določeno. Prošilo se je že zo posojilo, a prošnja je odbita bila.

6. Kda je bolše kúpiti, zdaj pred donošenjom agrarnoga zakona, ali pa donošnji? Odgovor na to je ne mogoče dati, ar ne vemo, kakše bodo cene, kakša bo vrednost dinara i zemlje? Če bi znal, ka de sledkar dragša, bi vsem tanačivali, kúpite jo zdaj, če bi pa znali, ka de sledkar falejša, bi vsem pravili, kúpiti to sledkar. Ne vemo najmre, kak se bo cena vrednosti razvijala.

7. Pa zakon ne bo nikše cene določo? Zakon bo ceno določo, pa ne znati kakšo pa tudi ne znati kak. V načiti je, ka bi telikó dinarov košao plüg, kak je košao kron v miri, ali na ministerstvu mislijo, ka v to ceno parlamentarna većina ne privoli. — To pa zato gotovo, mislim, ar vladne stranke pristaši tudi majo zemljo pod agrarnov reformov i je ne bi radi fal ta dali.

To dam vsem na pitanje za zdaj na znanje.

Klekl Jožef
narodni poslanec.

NEDELA

XXIII. po Risalaj. Evang. sv. Mat. 9, 18 - 26. Če se doteknem samo njegove obleke, ozdravim.

Kak živa vera! Kak trdno zavüpanje! Niti pečina ne bole trdna. Ar te veter omaja, njene vere pa ne moglo nikaj omajati. Tresti let — pravi sv. pismo — je trpela na krvotoki brez vüpanja, da bi gda ozdravela. A zdaj, gda je zaglednola Gospoda, je njeno srce vstrepetalc od radosti. „Ozdravi me! Samo njegove obleke se mi trbe doteknoti“ — je zdehnola. I istínsko je ozdravila. „Zavüpanj hči, tvoja vera te je ozdravila“, je pravo Jezuš, gda je vido s kakšov verov je zavüpala v njega...

Ka bo iz naš? — vzdihavlemo vnookrat. Ne nam mogoče prenašati križov i težav. Življenje nam je nezno — se pritožavlemo. Včasih se nam oči zaskuzijo od žalosti. Ka bo, ka

bo? — Malo verni! Ali, pa nemamo nad seov Oče, ki vse vidi i vse zna? Ali mogoče on ne telko dober, da za nas skrbi i nam pomaga prenašati vse? On je nad nami. Samo mi večkrat neščemo toga znati. Ne obračamo se na njega. Gda nas terejo križi i težave, se ne zmislimo, da je nekak, ki jih je poslao i ki zna, zakaj jih je poslao. Ne zmislimo si, da jih ravnotak tudi lahko odvzeme. Če pa bi meli trdno vero, ne bi obvüpavali.

Glasi.

Slovenska Krajina.

Deputacija Prekmurcov v Belgradi.

Teška nesreča nas je doletela, ka so v našoj sobočkoj gimnaziji brisali dva razreda; šest i sedmi razred. Zaječala je cela Slovenska Krajina, ar je njena najdragša pridobitev, naša gimnazija prišla v nevarnost. Najbole so pa zadetí dijaki, šteri so se mogli razškopiti po gimnazijaj Slovenije. Vrstili so se protesti za protesti telegrafično i pismeno i na zadnje je šla v Belgrad deputacija, da osebo razloži zahteve Prekmurcov do svoje gimnazije. V deputaciji so bili g. dr. Černe odvetnik, Heimer Oskar zobotehnik, Heimer trgovec iz M. Soboti pa Gaber Janos kmet iz Petanec. Deputacija sta v Belgradi vodila našiva gg. poslanca Klekl i Šiftar. Prekmurska deputacija se je oglašila najprle pri g. ministrskom predsedniki Pašiči, ki jo je jako prijazno sprijao, se je zanimavo za Prekmurje i je obečao svojo pomoč. Ravnotak je bio lübezni g. minister prosvete Vukičević: Je zdaj vüpanje, da bar šesti razred ostane, če letos ne, pa kvüšno kleti. Glavni vzrok je pač, ka je v tema dvema razredoma premalo dijakov. Vüpano, da bo pot naše deputacije mela uspeh i se nam bar nekaj püsti. Naj bo izrečena hvala obema gg. ministroma, ki sta sprejela delegacijo i obečala svojo pomoč, kak tudi obema gg. poslancom, šteriva, sta vodila deputacijo. Naj sprejmejo hvalo vsega ljudstva tudi gg. Černe, ki je iz gole lübezni do našega ljudstva, hodó na svoje stroške, izraeliskoj občini i Gremiji trgovcov, ki sta poslala svoje zastopnike i g. poslanci Klekli, ki se plačao stroške Gabor Janosa.

„Žena s solncom“ se zove knjiga, ki ma šjirinajset goverov od Bl. D. Marije. Knjiga je jako lepa i jo vsakomí toplo priporočamo. Naroča se pri Kat. tiskovnom društvi v Lubljan. Cena je 18 Din, po pošti 19.50 D n Pisateb knige je dr. Opeka, kanonik v Ljubljani.

Kmetijska podružnica za M. Soboto i okolico ma svoj letni občni zbor 8. nov. ob 11 vori pri Dobraji za svoje člane i prijatele.

Imenüvanje. Štefan Horvat iz Bogojine, vojak bolničarske čete v Zagrebi je bio 16. oktobra imenüvan za kaplara. — Istina da je kaplarov dosta na sveti i tudi v jugoslovanskoj vojski i zato ne nikaj čüdnoga i ravno jako odličnoga, da je postao kaplar. Da pa prvi kaplar, nekaj vseedno pomeni. Pravzaprav pa je kaplar vseedno nekaj vreden, ar namesto 10 dinarov na mesec. Za kajenje za silo zadostüje tistomí, što kadi „fine“ Sava cigarete i je ne ravno močen kadlec.

Misijon v Beltincih. K maloj notici, štero so „Novine“ pred kratkim od beltinskoga misijona prinisla, naj še nekaj opomnimo. Da je bo za teka bila vdeležba nekelko mala, je resan bilo krivo polsko delo, štero je v tom časi najsilnejše. Zagovarjali pa so se nešterni tudi, da so prej bili premalo pripravljeni. Naj že bo kakšte, misijon se je razvio proti konci v lepo, zvinredno pobožnost. Trpo je čeli deset dni, od 11. pa do 21. oktobra. Uvod v misijon je bila spoved i sv. obhajilo šolarov. Kak lepo je bilo videti to nedužno dedicó pred Jezusom!

vnogo ljudi, žežgali več vesi i odegali dosta živine. Celi spor je prišlo pred društvo narodov, štero je poslalo na bojišče svoje odposlance, ki preiščejo vzroke krvavoga spora. Komisija je že zdaj izrazila svoje strašno nezadovolstvo nad Grki, šteri so se obnašali jako divje.

Grško-bolgarski spor je prišlo pred sodbo Društva narodov. Po sodbi Društva narodov je spor povzročila Grščija. Društvo je zahtevalo, da se državi pomirita. V to sta i Grčija i Bolgarija privolile.

Nemški nacionalci so proti miri, šteri je bio sklenjen v Löcarni. Bojati se je, da pride zavolo toga do vladne krize, če ministerski predsednik ne najde kakšega drugoga izhoda.

Odstop francoske vlade. Painlevejeva vlada je morala zavolo velkoga padca franka i zavolo drugih okolnosti odstopiti. Nalogo za sestavo nove vlade je dobo znova Painleve.

1. Zrnje.

100 kg. pšenice	250 Din.,
" žita	175 "
" ovs	175 "
" kukorice	200 "

2. Živina:

govenska:	teoci:	svinje
v Zagrebi 1 kg.	16—18 D.	14 D.
v Ljubljani "	16—18 D.	14 D.

3. Krma.

Sena m. 90—125 D., slame m. 70—100 D.

Zagrebečka borza

dne 5. novembra 1925.

Amerikanski dolar, 1 dolar	D 54.50
Schiling	D 7.90
Čeho-Slov. krona, 1 K	D 1.64
20 kronski zlat	D 205.—
Francoski frank, 1 frank	D 2.40
Madjar. K 100 (nova em.)	D 0.075
Švic. fran., 1 fr.	D 10.84
Talijanske lire, 1 lira	D 2.20
Zürich:	
Dinar, 100 Din	Sv. frcv 9.205

Pošta.

J. Kozar, Martinje. Vsa ste plačali na letos. Hvala. — **Titan Fr. Krog.** Noršinske peneze, ka ste dobili za stranka objavimo, gda celi račun napravimo. — **Luk J. Domajinci.** Kama naj obrnemo 35 Din, štere ste nam poslali več pri naročnini? Zakaj neste svoje naročnike obračunali, itak mate dosta poštnine?! Lepa hvala za trude! — **F. Lukač, Gradišče.** dobili smo 300 Din. Kalendare dobiš. — **Kočar Franc, Skakovci.** Dobili 40 Din, a ar ste samo 20 Din bili dužni, smo 20 Din spisali na l. 1926. Lani ste nam najmre mesto 30 Din poslali 50. — Če inači žalate obračunanje, prosimo odgovor. — **Forjan Matija, Beltinci.** Vaše Novine pošiljamo širiteljci Šcapovici, tu je najdete. — **Bejek Stefan, Krog.** Tajništva ne delijo prekmurski poslanci, nego jedino izvrševalni, odbor stranke v Maribori. V tom odbori pa nesta, žalibog, našiva poslanca. Zato če mislite, ka jedino vi ste mislite, ka jedino vi ste zaslužili tajništvo, i nišče drugi v Prekmurji, se morete pritožiti v Maribori pri izvrševalnom odbori. Če pa mate kakše stroške, kak pišete, morete vložiti račun, pa se Vam povrnejo od tistoga, ki Vam je delo naročilo. — **Janič Janoš, Nuskova 22.** Na kol ste poslali 42 Din 75 par? — **Pivar Jožef, Sodišinci.** Na letos vse v redi. Bog plačaj za trude. — **Vilhem Novak, Ljubljana.** Si preveč oster, pa malo poveš.

MALI OGLASI.

SREČKE (loze)

efektne loterije NARODNO KULTURNOGA DRUŠTVA od Male Nedelje se dobijo po 5 Din tudi v trgovini Franc Senčara v Lotmerki. Ne zamudite sreče i taki si kupite s kem več srečk oddajalci dobijo 10% popusta.

AMERIKANCI TO JE ZA VAS!

Pri Sv. Križi pri Lotmerki se odaji jako lepo posestvo obstoječe iz zidane i 12 plügov zemlje. Cena se zve pri A. KLEMENČIČI v BELTINCIH.

PINTARSKE POMOČNIKE

(detiče) sprejme pri dobroj plači, prostoj (brez-plačnoj) hrani, stanovanji i perili **FRAN REPIČ**, pintarski majster, Ljubljana, Kolezijska ul. 18.

POSESTVO

iz 5—6 dralov zemljišča, sadovnjaka, goric, šume, travnika, njive, 2 stanovanjskih i gospodarskih poslopij, oda **JOŽEF PETEK** Bučkovci 60. p. Mala nedelja.

DOBROIDOČA GOSTILNA

na jako prometnom kraji se zavolo družinskih razmer takoj za 180 jezero dinarova oda. Hiša i gospodarsko poslopije je novo zidano vse s crepom pokrito, zraven še nove i velike hiše nedogrejene za gostilno i tudi vsakšo drugo obrt pripravne. Potem je lep ograd za zelenjavo i sadonovnik, pa 3 orale loga, 1 oral travnika i nad 1 oral njive. Cenjene ponudbe prosim pod „gostilne“ na upravo toga lista.

MLEKARNA

popolnoma moderno urejena v najbolje ugodnom kraji v Sloveniji i blizi državne meje se zavolo družinskih razmer jako zelega po ceni oda. Običajno se je izvažalo v Avstrijo dnevno do 2000 l. mleka i še več. Poleg je zidane hiša z vsemi potrebnimi prostori i stanovanjem — lep ograd i sadovnjak pa nekaj goric. Kúpci šteri majo veselja do mlečne trgovine majo tu krasno bodočnost. Mlekarna še je v punom obrati i kúpec lahko taki nadaljuje z izvozom mleka. Ponudbe prosim pod 80 jezero dinarova na. Upravo toga lista.

Slovenska Banka d. d.

podružnica DOLNJA LENDAVALA

plača najbolje dolarje
in zlate peneze.

Ovlašćena banka za trgovanje z devizami in valutami. Izstavlja izvoznikom uverenja in prevzema bančne garancije.

BAUTA

(trgovina)

s štelažami i stanovanje z 2 sobama, kühnjom, kletjo se da na PETANCIH v najem. Več se zvedi pri

NEMEC JANEZ

trgovci,

v MURSKI SOBOTI.

Naročnina ino oglaš se sprejmejo za „Novine“ pri **ERDOŠY BARNABAŠ**, trgovci z papirom i igračami v Murskoj Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino pošte.

WEISSENSTERN

trgovci

v DOLNJI LENDAVI

se dobijo Mašini za šepati Ringschiff za ženske za čevljare Kaiser balkaros po najfalejšoj dnevnoj ceni. Tudi narate se lejko dobij.

Poštivanomi občinstvi si dovolujem vladno sporočiti, da sem prevzeo od gospe dovice **ČISAR**

mizarsko delavnico

nahajajočo se v Sodnoj ulici v MURSKI SOBOTI, štero bom vodo pod imenom **RUDOLF ŠAFRAN.**

Opirajoč se na svoje vsestranske izkušnje, pridobljene v tu- in inozemstvu, zagotavljam Vas, da bom vsako naročilo iz stroke umetnoga poliščvenoga in stavbarskoga mizarstva skrbno izvršo po nizkoj zmernoj ceni. Pričaküjoch Vaših cenjeni naročil belëžim z odličnim spoštovanjom

RUDOLF ŠAFRAN

mizarski majster.

Iz poštenih hiš sprejemem tudi dva učenca (inaša).

PASKA!

Če se ščeš za zimo dobro gorobleči za male peneze, te moreš iti

v MURSKO SOBOTO k **ALEKSANDRI HORVAT**

krojači i trgovci z gotovimi oblekami poleg Dobraja.

Tam najdeš velko zalogo zimskih kaputov, bričes hlač i druge vsake vrste gotovoga blaga za moške i dečke. Tam se delajo vsake vrste obleke na mero; — najdeš lastno izdelane kape po najnižijoj ceni! Če ne verješ, pridi i pogledni pa se te zagvüšaš.

Samostalno prekmursko katoličansko podporno društvo sv. Križ Chicago III:

ie najboše društvo za prekmurske Slovence v Chicagi. Kotrige društva postanejo lahko kat. Slovenci, moški od 16. do 50. leta, ženske od 16. do 45. leta starosti. Kotrige plačajo ednok pristopnino 1 Dol. i mesečno 1 Dol. i zato dobi vsakša betežna kotrigo prvij 6 mesecov 1 Dol. podpore za vsaki den, nadalnje 3 mesece pa 50 centov na den. Če je kotrigo ešče duže betežna, zvoli se njoj podpora na mesečnoj seji. Za smrtnino plača društvo zdaj 350 Dol, kda bo pa več kak 200 kotrig, pa 500 Dolarov. Gotovščine ma društvo 5000 Dol. kotrig 170. Želimo, ka bi bilo skoro 200 kotrig. Društvo skrbi za lepi sprevod i cerkveni pokop i bo pomagalo pri deli za prekmursko slovensko faro v Chicagi i priporoča vsem kotrigam, da si naročijo prekmursko glasilo „Novine“ v šterij objavlja društvo svoje oglase. Novine se naročijo pri Klekl Jožefi, vp. pleb. v Črensovcih, Prekmurje, Jugoslavija i se dobijo tudi pri društvu. Društvene seje se vršijo vsako drugo nedelo v meseci ob 3. vöri na numeri 1804. So Racine Avenue, Chicago III. Opominamo vse prekmurske Slovence, ki so ešče nej ali so že v kakšem društvu, naj pristopajo k tom lepomi društvu, štero pomaga kotrigam v potrebaj.

Odbor za leto 1925:

Predsednik Martin Kelenc, podpredsednik Mihal Grüškovnjak, tajnik Štefan Hozjan, podtajnik Martin Horvat, blagajnik Štefan Jakšič, paziteo betežnih Mihal Gjorek, nadzorni predsednik Štefan Gjura, računovoditelja Štefan Ritlop i Naci Markoja, paziteo društva Anton Markoja, vrtar Jožef Trajbar.

Obrtna Banka d. d. v Ljutomeru.

Ovlašćeni zavod za trgovanje z devizami in valutami. Izstavlja izvoznikom uverenja, daje kredite po najugodnejših pogojih ter izvršuje vse bančne posle najkulantneje.